วิจัยการพัฒนารูปแบบผลิตภัณฑ์หัตถกรรมผักตบชวา ตำบลสันป่าม่วง อำเภอเมือง จังหวัดพะเยา

Research and development of water hyacinth handicraft products San Pa Muang Subdistrict Mueang District Phayao Province

ชนกพร อ้วนสุชาติ[1], บรรเจิด ศรีมูล[1*]
Chanokporn Aunsuchat[1], Bunjird Sremoon[1*]

Received: 31 August 2023 **Revised**: 06 April 2024 **Accepted**: 23 April 2024

บทคัดย่อ

โครงการวิจัยการพัฒนารูปแบบผลิตภัณฑ์หัตถกรรมผักตบชวา ตำบลสันป่าม่วง อำเภอเมือง จังหวัดพะเยา ฉบับนี้จัดทำขึ้น 1.) เพื่อศึกษาความต้องการของผู้บริโภคในการพัฒนารูปแบบผลิตภัณฑ์ 2.) เพื่อออกแบบ และเป็นแนวทางในการพัฒนารูปแบบหัตถกรรมผักตบชวา ตำบลสันป่าม่วง อำเภอเมือง จังหวัดพะเยา 3.) เพื่อส่งเสริมการใช้วัสดุจากธรรมชาติ ตอบสนองตามกระแสสังคมที่หันมาใส่ใจสิ่งแวดล้อม ขั้นตอนการวิจัยมี 7 ขั้นตอนคือ 1.) ศึกษาข้อมูลปฐมภูมิ และเก็บข้อมูลภาคสนาม ศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องในการพัฒนาผลิตภัณฑ์ 2.) สอบถามความต้องการของผู้ผลิตและผู้บริโภคในการพัฒนาผลิตภัณฑ์หัตถกรรมผักตบชวา 3.) ออกแบบและพัฒนาผลิตภัณฑ์จากความต้องการของผู้ผลิตและผู้บริโภค 4.) สอบถามความพึงพอใจรูปแบบผลิตภัณฑ์ที่ได้รับการพัฒนา 5.) สร้างผลิตภัณฑ์ร่วมกับกลุ่มสานผักตบชวา (ชวาวาด) 6.) วิเคราะห์และสังเคราะห์ข้อมูล 7.) สรุปผลการวิจัย อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ เครื่องมือในการวิจัย ได้แก่ ถ่ายภาพเพื่อบันทึกภาพลายสานและผลงานต้นแบบ แบบสัมภาษณ์ความต้องการรูปแบบการพัฒนาผลิตภัณฑ์หัตถกรรมผักตบชวา (ชวาวาด) แบบสอบถามการพัฒนาผลิตภัณฑ์หัตถกรรมผักตบชวา และแบบสอบถามความพึงพอใจ ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ประชากรกลุ่มสานผักตบชวา (ชวาวาด) 9 คน กลุ่มประชากรผู้บริโภคที่มีความต้องการพัฒนาผลิตหัตถกรรมผักตบชวา 63 คนและ ประชากรผู้ที่สนใจผลิตภัณฑ์ผักตบชวาเพื่อสอบถามความพึงพอใจผลงานต้นแบบ 63 คน ผลการวิจัย พบว่า มีความต้องการรูปแบบโคมไฟห้องแบบที่ 5 ปลาชะโด ในระดับมากที่สุด S.D.=.57 ต้องการลายสานเป็นลายดอกแก้ว S.D.=.69 กลุ่มตัวอย่างเคยใช้โคมไฟระย้าหรือโคมไฟห้อย จำนวน 38 คน และไม่เคยใช้โคมไฟจำนวน 25 คน สถานที่ที่คิดว่าจะนำโคมไฟระย้าหรือโคมไฟห้อยไปใช้มากที่สุดคือ ร้านอาหาร ร้านกาแฟ มีความต้องการให้ผลิตโคมไฟห้อยจากผักตบชวาอยู่ในระดับมากที่สุดร้อยละ 58.7 ต้องการสีจากธรรมชาติร้อยละ 82.5 มีลักษณะแข็งแรง สวยงาม ส่องสว่าง ร้อยละ 82.5 และต้องการแสงสีเหลืองนวลร้อยละ 92.1 การสอบถามความพึงพอใจต่อการ

[1] อาจารย์ สาขาวิชาสถาปัตยกรรมภายใน คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์และศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยพะเยา
[1] Lecturer, Department of Interior Architecture, School of Architecture and Fine Art, University of Phayao
* ผู้นิพนธ์ประสานงาน อีเมล: ideabunjird@hotmail.com
* Corresponding author E-mail: ideabunjird@hotmail.com

พัฒนารูปแบบผลิตภัณฑ์หัตถกรรมผักตบชวา พบว่ามีความพึงพอใจโคมไฟผักตบชวา (โคมไฟห้อย) การใช้สอย ความสวยงาม การให้แสงสว่าง และการใช้งานอยู่ในระดับมาก ความคิดเห็นกับราคาผลิตภัณฑ์หัตถกรรมผักตบชวา(โคมไฟห้อย) ของผู้บริโภคและผู้ที่เอื้อต่อการส่งเสริมกลุ่มสานผักตบชวา อยู่ที่ราคา 2,500 บาท มากที่สุดจำนวน 50 คน และมีความพึงพอใจในการ ซื้อ-ขาย ในราคา 2,500 บาท มากที่สุด จำนวน 46 คน

คำสำคัญ: ผลิตภัณฑ์ หัตถกรรม ผักตบชวา โคมไฟ สันป่าม่วง

Abstract

This research project on developing handicraft products of water hyacinth in San Pa Muang sub-district, Mueang district, Phayao province aimed to 1) Investigate the consumer demand for product design and development. 2) Design and Develop the handicraft product design of water hyacinth in San Pa Muang sub-district, Mueang district, Phayao province. 3) To encourage using of natural materials responding to social trends that turn to care about the environment. The research process consisted of 7 steps: 1) Studied preliminary data and collected field data, and reviewed relevant research on the development of water hyacinth handicraft products. 2) Inquired about the needs of manufacturers and consumers for the development of handicraft products from water hyacinth. 3) Designed and developed products based on the needs of manufacturers and consumers. 4) Obtained feedback on the satisfaction with the design of the developed products. 5) Collaborated with the water hyacinth weaving group (Chawawad) to create the products. 6) Analyzed and synthesized the data. 7. Summarized the research results, discussed the findings, and made recommendations. The research tools used included: taking pictures to record weaving patterns and prototype products, conducting interviews on the design requirements for the development of water hyacinth handicraft products (Chawawad), administering a questionnaire on the development of water hyacinth handicraft products, and a satisfaction survey among different groups, including 9 weavers from the water hyacinth weaving group (Chawawad), 63 consumers were interested in developing water hyacinth handicraft products, and 63 individuals were interested in water hyacinth products and wanted to provide feedback on the prototype products.

The research found that there was a high demand for the design of the fifth style of giant snakehead (Pla Chado) lamp, with an S.D. of 0.57. The preferred pattern for the lampshade was a flower design, with an S.D. of 0.69. The sample had previously used or was currently using rattan lamps, with 38 people, and 25 people who had never used rattan lamps. The most popular places to use rattan lamps were restaurants and coffee shops. There was a high demand for producing rattan lamps from water hyacinth, with 58.7% of the respondents agreeing to it. 82.5% of respondents wanted natural colors, with 82.5% preferred strong, beautiful, and bright light,

and 92.1% preferred soft yellow light. In terms of customer satisfaction with the development of water hyacinth handicraft products, they were highly satisfied with the water hyacinth rattan lamps in terms of design, beauty, brightness, and functionality. The opinions of consumers and those who support the water hyacinth industry on the price of water hyacinth rattan lamps were that the highest price they were willing to pay was 2,500 baht, with 50 people, and 46 people had the highest satisfaction in buying at 2,500 baht.

Keywords: Product, handicraft, Water hyacinth, Lanterns, San Pa Muang

บทนำ

จากนโยบายเศรฐกิจสร้างสรรค์ เป็นแนวทางขับเคลื่อนยุทศาสตร์การผลิตให้สมดุลและยั่งยืน ภายใต้แผนพัฒนาเศรษกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 10 (พ.ศ.2550-2554) มีหลักการคือการเพิ่มมูลค่าของสินค้าและบริการ (Value Creation) โดยใช้องค์ความรู้ นวัตกรรม ผนวกกับความหลากหลายของทรัพยากรณ์ธรรมชาติ วัฒนธรรม และวิถีชีวิตความเป็นไทย โดยเน้นการคิดอย่างสร้างสรรค์ และสร้างแรงบันดาลใจจากพื้นฐานทางวัฒนธรรมและภูมิปัญญาที่สั่งสมของสังคม เพื่อสร้างคุณค่าทางเศรษฐกิจสู่การเชื่อมโยงคุณค่าทางสังคม (ที่มา: เศรษฐกิจสร้างสรรค์ The Creative Economy, 2552) นั้นเป็นการพัฒนาประเทศที่มีความสอดคล้องกับกระแสการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศพัฒนาแล้ว (ที่มา: เสาวรภย์ กุสุมา ณ อยุยา, 2553)

ศิลปกรรมท้องถิ่น มีอิทธิพลต่อโลกในยุคปัจจุบัน สิ่งใดๆ ล้วนเกิดขึ้นจากฝีมือมนุษย์ที่มีการเปลี่ยนแปลงรูปทรงของธรรมชาติให้อยู่ในสภาพแวดล้อมที่เหมาะสม ตามความต้องการด้านการใช้งาน ความสะดวกสบาย และด้านจิตใจ ซึ่งเป็นความต้องการของมนุษย์อย่างไม่จำกัด และมีความต้องการสิ่งใหม่ๆ อยู่เสมอจึงเกิดแรงผลักดันให้มีการสร้างสรรค์ผลิตงานต่างๆ จะสังเกตได้ว่าแต่ละสิ่งนั้นล้วนมีการจัดการ มีวิวัฒนาการแปรเปลี่ยนตามความคิดสร้างสรรค์ของมนุษย์ โดยมีการออกแบบดัดแปลงแก้ไขและปรับปรุงให้เหมาะสมกับยุคสมัย ความต้องการ และเทคโนโลยี (ที่มา: วรรณี สหสมโชค, 2549) ซึ่งมีความสอดคล้องกับที่จังหวัดพะเยามีกลุ่มผลิตภัณฑ์หัตถกรรมผักตบชวา ซึ่งเป็นสินค้าประเภทงานฝีมือและหัตถกรรม โดยจัดเป็นหนึ่งในประเภทของอุตสาหกรรมสร้างสรรค์ของไทย ภายใต้นโยบายเศรฐกิจสร้างสรรค์

ผลิตภัณฑ์ผักตบชวา ตำบลสันป่าม่วง อำเภอเมือง จังหวัดพะเยา เป็นภูมิปัญญาการสานที่ได้รับการสืบทอดกันมาและยังคงความเป็นเอกลักษณ์ มีการใช้องค์ความรู้ ภูมิปัญญา ผนวกกับทรัพยากรณ์ธรรมชาติ วัฒนธรรม และวิถีชีวิตท้องถิ่นในการผลิต และเนื่องด้วยกระแสสังคมที่หันมาใส่ใจสิ่งแวดล้อม รักษ์โลก ลดการใช้พลาสติกเพื่อลดปริมาณขยะที่ส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม ระบบนิเวศน์ แนวคิดคนรุ่นใหม่นิยมหันมาใส่ใจและเลือกใช้วัสดุจากธรรมชาติกันมากขึ้น จึงทำให้เป็นผลิตภัณฑ์ได้รับความสนใจจากผู้บริโภค

แต่จากการลงพื้นที่สำรวจ สัมภาษณ์กลุ่มผลิตภัณฑ์หัตถกรรมผักตบชวา (กลุ่มชวาวาด) ตำบลสันป่าม่วง อำเภอเมือง จังหวัดพะเยา เบื้องต้น พบว่า ปัจจุบันกลุ่มลูกค้ามีความต้องการของตกแต่งบ้าน ร้านอาหาร และร้านกาแฟเพิ่มมากขึ้น ผลิตภัณฑ์ที่มีอยู่เดิมนั้นมีรูปแบบผลิตภัณฑ์ ได้แก่ หมวก กระเป๋า ตะกร้า ถาด รองเท้าแตะ เสื่อ และ โคมไฟ โดยเฉพาะโคมไฟ

ซึ่งเป็นรูปแบบเดิมและยังไม่ได้รับการพัฒนา จึงยังไม่เป็นที่พึงพอใจทำให้ผู้บริโภคยังไม่ตัดสินใจซื้อ ประกอบกับในช่วงปัจจุบันผู้บริโภคถามถึงรูปแบบผลิตโคมไฟแบบอื่นที่แตกต่างจากเดิมอยู่บ่อยครั้ง

ดังนั้นกลุ่มผลิตภัณฑ์หัตถกรรมผักตบชวา (กลุ่มชวาวาด) จึงมีความต้องการที่จะพัฒนาผลิตภัณฑ์โคมไฟ สำหรับใช้ตกแต่งบ้านและร้านอาหาร ให้สอดคล้องกับผู้บริโภคที่เปลี่ยนเป็นกลุ่มวัยทำงาน และวัยรุ่น โดยใช้วัตถุดิบผักตบชวาประกอบกับฝีมือการสาน ที่ความเชี่ยวชาญร่วมพัฒนากับผู้วิจัยเพื่อให้ได้ผลิตภัณฑ์ที่ตรงกับความต้องการของผู้บริโภคในปัจจุบัน อีกทั้งยังเป็นการเพิ่มทางเลือกให้กับผู้บริโภค สร้างงาน สร้างคุณค่าทางเศรษฐกิจสู่การเชื่อมโยงคุณค่าทางสังคม เพิ่มมูลค่าของสินค้า เพิ่มรายได้ให้กับชุมชน

ดังนั้นการศึกษาวิจัยนี้จึงมุ่งเน้นในส่วนการพัฒนาผลิตภัณฑ์โคมไฟจากผักตบชวา (โคมไฟต้นแบบ) เนื่องจากทางกลุ่มสานผักตบชวาและกลุ่มผู้บริโภคมีต้องการและมีความจำเป็นอย่างมากในการได้รับการพัฒนาอย่างเร่งด่วน อีกทั้งยังสามารถเป็นแนวทางในการพัฒนาและต่อยอดรูปแบบหัตถกรรมผักตบชวาในรูปแบบอื่นๆ ได้อีกต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาความต้องการของผู้บริโภคในการพัฒนารูปแบบผลิตภัณฑ์

2. เพื่อออกแบบ และเป็นแนวทางในการพัฒนารูปแบบหัตถกรรมผักตบชวา ตำบลสันป่าม่วง อำเภอเมือง จังหวัดพะเยา

3. เพื่อส่งเสริมการใช้วัสดุจากธรรมชาติตอบสนองตามกระแสสังคมที่หันมาใส่ใจสิ่งแวดล้อม

ทบทวนวรรณกรรม และงานวิจัยเกี่ยวข้อง

1. หัตถกรรมผักตบชวา (ชวาวาด)

ประวัติการทำงานหัตถกรรมผักตบชวาภายใต้ชื่อแบรนด์ CHAWAWAD (ชวาวาด) จากการถามประวัติการทำงานป้าวาด หรือนางวาด ยาเย็น มีครอบครัวพ่อแม่ ปู่ย่า ตายายประกอบอาชีพทำนา เลี้ยงเป็ด เลี้ยงไก่ เป็นอาชีพหาเลี้ยงครอบครัว เวลาว่างก็จักสานตะกร้า กระจาด กระบุง ไซ สุ่ม อุปกรณ์จับสัตว์น้ำที่ทำจากไม้ไผ่ มาจนถึงปี พ.ศ.2522 สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี (สมเด็จย่า) ได้เสด็จมาเยี่ยมชมที่ประมงจังหวัดพะเยา ทรงเห็นว่า กว๊านพะเยา เป็นแหล่งน้ำจืดขนาดใหญ่มีวัชพืช ผักตบชวา เป็นจำนวนมาก ทรงให้ผู้ติดตามหาวิทยากรจากศูนย์ศิลปาชีพบางไทรมาเป็นผู้ฝึกสอนการทำผักตบชวา มาทำเป็นของใช้ต่างๆ

ปัจจุบันสินค้าของ ชวาวาด มีหลากหลายครอบคลุมเครื่องใช้ในชีวิตประจำวัน อาทิ ตะกร้า จานรองแก้ว แจกัน กล่องใส่ไวน์ หมวก กระเป๋า รองเท้า เสื่อ เสื้อผ้า โดยราคาเริ่มต้นหลักสิบไปถึงประมาณ 2,500 บาท และไม่เพียงผลิตสินค้าตามแบบของตนเอง ยังรับผลิตตามความต้องการของลูกค้าด้วย ส่งผลเกิดความประทับใจ โดยเฉพาะต่างชาติ ทั้ง ญี่ปุ่น เยอรมัน ฝรั่งเศส นิยมสั่งผลิตสินค้าในรูปแบบแตกต่างออกไป “ลูกค้าหลักจะมีสองกลุ่มคือคนในพื้นที่จังหวัดพะเยา ทั้งหน่วยงานภาครัฐ เอกชน และลูกค้าขาจรค่อนข้างมาก บางครั้งลูกค้าเดินทางไปจังหวัดอื่นก็แวะมาอุดหนุน จึงต้องมีหน้าร้านไว้รองรับ โดยกลุ่มลูกค้าที่เข้ามาซื้อมีทั้ง วัยรุ่น วัยทำงาน ผู้ใหญ่ รวมไปถึงผู้สูงอายุ ด้วยเพราะรูปแบบทำออกมาตอบรับกับความต้องการอย่างวัยรุ่นกับวัยทำงานตอนนี้เดินทางมาเป็นลูกค้าค่อนข้างมาก” (ที่มา: https://www.sentangsedtee.com/career-channel/article_24805 /ชวาวาด)

จากการสัมภาษณ์แนวคิดกลุ่มสานผักตบชวา (ชวาวาด) ในปัจจุบันได้คำนึงถึงผลิตภัณฑ์ที่เป็นมิตรต่อผู้บริโภคและสิ่งแวดล้อมมากขึ้น เช่น คำนึงถึงผู้บริโภคที่เป็นโรคภูมิแพ้ ผู้ที่มีปัญหากับระบบทางเดินหายใจ ฯลฯ ในปี พ.ศ. 2553 ได้ทดลองใช้พืชผักที่มีอยู่ตามธรรมชาติมาย้อมก้านผักตบชวาเพื่อให้ได้สีสัน สวยงาม โดยเอายอดสักมาย้อม จะได้เป็นสีน้ำตาล เอาโคลนมาหมัก จะได้เป็นสีน้ำตาลอมเขียว เอาขมิ้นมาย้อม จะได้เป็นสีเหลือง และเอาคลั่งมาย้อม จะได้เป็นสีบานเย็น ในปี พ.ศ.2555 มีหน่วยงานราชการและเอกชนได้เข้ามาช่วยพัฒนาผลิตภัณฑ์ โดยใช้เทคนิคงานผ้าทอ เข้ามาผสมผสาน จนได้เป็นผักตบชวาทอผสมกับฝ้าย ย้อมด้วยสีธรรมชาติ สามารถนำมาทำผลิตภัณฑ์ได้หลากหลาย ทำให้เกิดกลุ่มลูกค้าใหม่ๆมากขึ้น ปี พ.ศ.2560 ได้เป็นหนึ่งใน OTOP BRANDNAME 35 กลุ่ม ทั่วประเทศ ภายใต้ชื่อ CHAWAWAD (ชวาวาด) ได้มาจาก ชวา คือผักตบชวา วาด คือ ชื่อของป้าวาด และเป็นที่มาของ BRANDNAME

2. ผักตบชวา

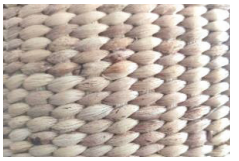
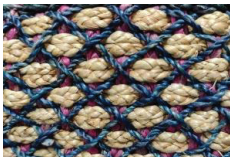
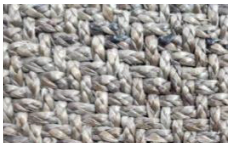
ผักตบชวานำเข้ามาในสมัยรัชกาลที่ 5 จากประเทศอินโดนีเซีย ในฐานะพืชประดับสวยงาม โดยเจ้านายฝ่ายในที่ตามเสด็จประภาสประเทศอินโดนีเซีย และใส่อ่างดินเลี้ยงไว้หน้าสนามวังสระประทุม จนกระทั่งน้ำท่วมวังสระประทุม ผักตบชวาจึงหลุดลอยแพร่กระจายไป ปัจจุบันผักตบชวาได้แพร่ลุกลามไปตามหนองน้ำ คลอง บึง ทั่วประเทศ และกลายเป็นวัชพืชที่ต้องใช้งบประมาณในการกำจัด การแพร่ของผักตบชวา 1 ต้น สามารถแพร่ได้เป็น 1000 ต้น ในระยะเวลา 1 เดือน และถึงแม้ไม่มีน้ำ เมล็ดของผักตบชวาก็สามารถทนแล้งได้ถึง 15 ปี และเมื่อมีน้ำที่เหมาะสมก็สามารถงอกเป็นต้นใหม่ได้

และที่กว๊านพะเยาก็มีการกำจัดผักตบชวาออกจากผิวน้ำ ในฐานะที่เป็นวัชพืชซึ่งสามารถแพร่พันธ์ได้อย่างรวดเร็ว จากการศึกษาพบว่าการเพิ่มจำนวนของผักตบชวา 1 ต้น สามารถแตกไหลได้ 12 ต้นในพื้นที่ 1 ตารางเมตร ในระยะเวลา 6 สัปดาห์ และในระยะเวลานี้ยังเพิ่มน้ำหนักได้ถึง 35 เท่า และจากการกำจัดนี้เองทางชุมชนจึงเกิดอาชีพหัตถกรรมสานผักตบชวาขึ้น โดยใช้ก้านผักตบวามาจักรสานถักทอเป็นผลิตภัณฑ์เพื่อสร้างอาชีพและรายได้สืบต่อกันมา ที่มา: ศิรประภา โคบายาชิ. การจัดการองค์ความรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านการผลิต ผลิตภัณฑ์จากผักตบชวา ของกลุ่มแม่บ้านหมู่บ้านต๋อมดง และหมู่บ้านเครือข่าย อำเภอเมือง จังหวัดพะเยา. มหาวิทยาลัยแม่โจ้ 2555

3. ลายในการสานผักตบชวาของกลุ่มสานผักตบชวา (ชวาวาด)

จากการลงพื้นที่เก็บข้อมูลลวดลายการสานผักตบชวาของกลุ่ม (ชวาวาด) พบว่าการสานผักตบชวาได้ใช้ทักษะการสานแบบพื้นบ้าน และมีการรักษาลายดั้งเดิมไว้ เช่น ลายดอกแก้ว ลายคูณ ลายเมล็ดข้าว ลายดอกหมาก ลายตาแสง ลายเม็ดมะยม และได้พัฒนารูปแบบให้มีความทันยุค ทันสมัย เหมาะสมกับตลาดในปัจจุบัน โดยนำเทคนิคการทอผ้ามาผสมผสานเป็น ผักตบชวาทอผสมกับฝ้าย ย้อมสีด้วยสีธรรมชาติมาใช้กับผลิตภัณฑ์ เช่น ครั่ง ยอดสัก ดอกอัญชัน ขมิ้น มะม่วง และการหมักโคลนอีกทั้งการหมักโคลนเป็นการช่วยป้องกันเชื้อราได้อีกด้วย ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ลายสานผักตบชวา

ลำดับ	รูปภาพ	ชื่อลาย	ลำดับ	รูปภาพ	ชื่อลาย
1		ลายเม็ดข้าว	8		ผักตบชวาทอผสมกับฝ้าย ย้อมสีด้วยสีธรรมชาติ
2		ลายดอกหมาก	9		ลายดอกแก้ว
3		ลายขัด	10		ลายเม็ดมะยม
4		ลายคูณ	11		ลายมัดขาแมงมุม
5		ลายคูณผสมลายขัด	12		ลายขัดผสมเส้นเกลียว
6		ลายตาแสง	13		ลายสอง หรือลายฝาบ้าน
7		ลายไทย			

4. การออกแบบโคมไฟ

4.1 ประเภทของโคมไฟ แบ่งเป็น โคมไฟส่องสว่างทั่วไป โคมไฟส่องผนัง โคมไฟตั้งพื้น โคมไฟชนิดตกแต่ง โคมไฟห้อย โคมไฟโต๊ะทำงาน และโคมไฟชนิดราง

4.2 แสงและตัวกลางในการให้แสงผ่าน

4.2.1 แสงที่ส่องผ่านตัวกลาง

ตัวกลางโปร่งใส Transparency ให้แสงทะลุผ่านและสามารถมองทะลุผ่านได้

- ตัวกลางโปร่งแสง Translucent ให้แสงทะลุผ่านได้ แต่ไม่สามารถมองทะลุผ่านไปได้

- ตัวกลางทึบแสง Solid แสงและสายตาไม่สามารถมองทะลุผ่านได้

5. เทรนด์การออกแบบแสงไฟเพื่อการตกแต่ง Lighting Design Trend 2020

5.1 ใช้หลอดไฟ LED เพื่อการอนุรักษ์และลดค่าใช้จ่าย (Save world save cost) ประหยัดพลังงานและลดความร้อนจากหลอดไฟ

5.2 ฟังก์ชันสั่งงานระบบไฟผ่านแอปพลิเคชั่นเพื่อการดำรงชีวิตอัจฉริยะ (smart life) การสั่งงานในระยะไกลผ่านสมาร์ตโฟน (Smart Phone) บนระบบแอปพลิเคชัน โดยเชื่อมต่อสัญญาณอินเทอร์เน็ตแบบไร้สาย (WIFI) เข้ากับระบบแล้วใช้โทรศัพท์มือถือแทนรีโมทคอนโทรล ซึ่งผู้ใช้งานสามารถควบคุมระบบไฟได้ไกลกว่าเดิมและรวดเร็วกว่าระบบรีโมทคอนโทรล

5.3 ความอ่อนโยนของแสงสว่างที่เป็นมิตร คือการออกแบบสภาพแวดล้อมที่สัมผัสได้ถึงความผ่อนคลาย แสงสว่างที่อ่อนโยน ไม่เจิดจ้าเกินไป ไม่ปล่อยความร้อนจากหลอดไฟและให้ความรู้สึกที่เป็นมิตร จากแสงสว่างที่เบาบางนุ่มนวล โดยใช้แสงจากหลอดไฟ LED

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ความต้องการจากผู้บริโภคผลิตภัณฑ์แนวทางในการเลือกซื้อผลิตภัณฑ์เครื่องจักสานผักตบชวา เน้นที่รูปแบบและรูปทรงผลิตภัณฑ์ ร้อยละ 54.3 ชื่นชอบผลิตภัณฑ์เครื่องจักสานผักตบชวาชนิดย้อมสี/เคลือบเงา ร้อยละ 66.9 เห็นควรประยุกต์ผลิตภัณฑ์เครื่องจักสานผักตบชวากับวัสดุอื่น ร้อยละ 75.00 และผลิตภัณฑ์เครื่องจักสานผักตบชวาเมื่อนำมาประยุกต์กับหนังแท้ เป็นการสร้างมูลค่าให้กับผลิตภัณฑ์มากที่สุด ร้อยละ 39.6 ต้องการประยุกต์ผลิตภัณฑ์เครื่องจักสานผักตบชวาลายสก็อตมากที่สุด (ที่มา: PRAPASRI PHOTHONG 2009)

สินค้าตกแต่งบ้านเป็นสินค้าที่สามารถผลิตได้ในอุตสาหกรรมขนาดเล็กสามารถนำแนวทางการออกแบบที่คำนึงถึงสิ่งแวดล้อมและนำวัสดุจากธรรมชาติมาใช้ ผสมผสานกับงานฝีมือเพื่อสร้างความเป็นอัตลักษณ์ของผลิตภัณฑ์ โคมไฟเป็นสินค้าตกแต่งบ้านที่ช่วยให้บรรยากาศภายในบ้านมีความสวยงามเพิ่มมากขึ้น ตลาดของโคมไฟมีแนวโน้มทางการตลาดที่สามารถไปได้เรื่อย ๆ เนื่องจากการเติบโตของที่อยู่อาศัยที่มีเพิ่มมากขึ้น ผู้บริโภคมีการตกแต่งที่อยู่อาศัยอยู่ตลอด โคมไฟเพื่อการตกแต่ง มีหลายประเภท ทั้งโคมไฟตั้งพื้น โคมไฟแขวนผนัง และโคมไฟ แขวนเพดาน เป็นต้น โดยส่วนมาก ขนาดของโคมไฟที่ใช้ตกแต่งบ้านจะมีขนาดเล็กไปจนถึงขนาดใหญ่ ขึ้นอยู่กับผู้บริโภคที่จะเลือกซื้อให้เหมาะสมกับการใช้งาน โคมไฟขนาดเล็กผู้ซื้อสามารถนำสินค้ากลับได้เอง แต่โคมไฟขนาดกลางจนถึงขนาดใหญ่มีพื้นที่การขนส่งที่มาก ผู้ซื้อมักใช้บริการของทางร้านค้าในการจัดส่ง ทำให้เกิดการสูญเสียพลังงานจากการขนส่งที่ไม่จำเป็น จากปัญหาเหล่านี้บริษัทเฟอร์นิเจอร์ชื่อดัง “IKEA” ได้แก่ปัญหา ด้วยการสร้างผลิตภัณฑ์ในรูปแบบของ “Flat pack design” บรรจุภัณฑ์

แบนราบสินค้าสามารถถอดชิ้นส่วนและบรรจุลงในกล่องที่ลูกค้าสามารถนำกลับได้เองอย่างสะดวก (ที่มา: สิรินทร์ญา นิ่มนวล, 2557)

ในปัจจุบันมนุษย์ได้รู้จักการนำวัสดุหลาย ๆ อย่างมาประกอบเป็นเครื่องใช้ต่าง ๆ และมีวิวัฒนาการแปรเปลี่ยนมาโดยตลอด ตามความคิดสร้างสรรค์ของมนุษย์ มีการออกแบบดัดแปลงแก้ไขและปรับปรุงให้เหมาะกับยุคสมัยและเทคโนโลยีในสมัยนั้น ๆ งานหัตถกรรมที่มีคุณค่าในตัวเองเพราะใช้วัตถุดิบที่มีความงามตามธรรมชาติในด้านคุณค่าทางศิลปหัตถกรรมทำขึ้นด้วยมือซึ่งต่างจากผลิตภัณฑ์ที่ทำจากโรงงานจึงมีคุณค่าเฉพาะตัวในแต่ละชิ้น ลวดลายจากการสาน สอด ทอ ถัก และรูปแบบแสดงถึงลักษณะพื้นเมือง พื้นบ้านที่แตกต่างกันไป (ที่มา: วิบูลย์ ลี้สุวรรณ, 2522)

การออกแบบผลิตภัณฑ์ นักออกแบบจะต้องพิจารณาในด้านต่าง ๆ ได้แก่ 1) หน้าที่ใช้สอย การออกแบบเหมาะกับการใช้งาน 2) วัสดุต้องเลือกวัสดุที่เหมาะ สมกับงาน มีความทนทานและประหยัด 3) โครงสร้างของ ผลิตภัณฑ์ควรทำให้เหมาะกับงานมีความทนทาน ประหยัด และใช้วัสดุที่เหมาะสม 4) ความสะดวกสบายในการใช้ต้องคำนึงถึงสัดส่วนที่เหมาะสมในการใช้งานและขนาดความสูง และ 5) ความงามที่มีรูปร่างและ ขนาดที่เหมาะสม และ สอดคล้องกับความต้องการของผู้บริโภค (ที่มา: อุดมศักดิ์ สาริบุตร, 2550)

การสร้างต้นแบบเฟอร์นิเจอร์จากผักตบชวาเป็นการใช้หลักการทางภูมิปัญญาชาวบ้านจากการใช้วัสดุธรรมชาติมาสร้างสรรค์เป็นผลงานรวมกับวัสดุร่วมสมัย เช่นการใช้ผลิตภัณฑ์หนังเข้ามามี ส่วนร่วมในการสร้างความน่าสนใจให้กับชิ้นงาน งานเฟอร์นิเจอร์จากผักตบชวายังเป็นการออกแบบผลิตภัณฑ์ประเภทเฟอร์นิเจอร์ภายในบ้านซึ่งเป็นได้ทั้งของตกแต่งเพื่อประโยชน์ใช้สอยและอำนวยความสะดวกในการออกแบบและกระบวนการออกแบบขึ้นรูปด้วยวิธีการต่าง ๆ เพื่อเป็นการส่งเสริมการเรียนรู้และพัฒนาทักษะพื้นฐานของชุมชนท้องถิ่นสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้ต่อไป (ที่มา: อำไพ แสงจันทร์ไทย และ พจน์ธรรม ณรงค์วิทย์ การประชุมวิชาการระดับชาติ ครั้งที่ 2 สถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร)

การผลิตเครื่องเขินในเชิงอุตสาหกรรมและพาณิชย์ประสบปัญหาหลายประการ โดยเฉพาะปัญหาด้านการออกแบบและกระบวนการพัฒนาผลิตภัณฑ์และการตลาด รวมทั้งการส่งเสริมเป็นอุตสาหกรรมเชิงพาณิชย์ ด้านการออกแบบพบว่ารูปแบบไม่ทันสมัย ลวดลายไม่สวยงาม (ที่มา: ฐปนัท แก้วปาน และ ชิตชัย ควรเดชะคุปต์, 2561)

โคมไฟตั้งโต๊ะเครื่องจักสาน ทำให้ทราบถึงทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับแสง หลักการและองค์ประกอบของโคมไฟ การเลือกใช้หลอดไฟ และการติดตั้งโคมไฟหรือหลอดไฟในบริเวณต่าง ๆ (ที่มา: ปิยฉัตร พรหมบุรี, 2537)

กล่าวโดยสรุปการวิจัยการพัฒนารูปแบบผลิตภัณฑ์หัตถกรรมผักตบชวา (โคมไฟ) ใช้แนวคิดเกี่ยวกับการประยุกต์นำเอาวัสดุร่วมสมัยผสมผสานกับงานฝีมือการสานผักตบชวาเพื่อสร้างความเป็นอัตลักษณ์ของผลิตภัณฑ์โคมไฟเลือกใช้อุปกรณ์และหลอดไฟเพื่อประหยัดพลังงานลดความร้อนจากหลอดไฟ และคำนึงถึง หน้าที่ใช้สอยหรือการออกแบบให้เหมาะกับการใช้งาน เลือกวัสดุที่เหมาะ สมกับงานมีความทนทานและประหยัด โครงสร้างของผลิตภัณฑ์คำนึงถึงความเหมาะกับงานที่ทนทาน ประหยัด และใช้วัสดุที่เหมาะสม ในด้านความสะดวกสบายในการใช้คำนึงถึงสัดส่วนที่เหมาะสมในการใช้งานและขนดของผลิตภัณฑ์ความงามคำนึงถึงรูปร่างและขนาดที่เหมาะสมให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้บริโภคตาม

แนวคิดการออกแบบ (ที่มา: อุดมศักดิ์ สาริบุตร, 2550)

วิธีการวิจัย เครื่องมือวิจัย และระเบียบวิธีวิจัย

1. ลักษณะของงานวิจัยและวิธีการวิจัย

เป็นการวิจัยเชิงประยุกต์ โดยศึกษาข้อมูลการผลิต ทบทวนวรรณกรรม สอบถาม ออกแบบและพัฒนาผลิตภัณฑ์ (โคมไฟ) จากความต้องการของผู้ผลิตและผู้บริโภคโดยการร่วมมือกับกลุ่มสานผักตบชวา ชาวาวาด สอบถามความพึงพอใจรูปแบบการพัฒนาผลิตภัณฑ์ (โคมไฟ) วิเคราะห์และสรุปผล

โดยมีกรอบแนวคิดการวิจัย ดังรูปที่ 1

รูปที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

2.1 ประชากรเป้าหมาย และเกณฑ์การคัดเลือก

เกณฑ์การคัดเลือก (Inclusion criteria) ของประชากรเป้าหมาย คือ

1. กลุ่มชุมชนหัตถกรรมผักตบชวา (ชาวาวาด) อายุ 18 ปีขึ้นไป มีประสบการณ์ในการสานผักตบชวา หรือ บริหารจัดการ การตลาด แนะนำสินค้า ขายสินค้า

2. กลุ่มประชากรผู้บริโภคที่สนใจการพัฒนาผลิตภัณฑ์หัตถกรรมผักตบชวา อายุ 18 ปี

ขึ้นไป บุคคลทั่วไปที่ชื่นชอบ และสนใจผลิตภัณฑ์หัตถกรรมผักตบชวา

3. กลุ่มประชากรผู้ที่สนใจในผลิตภัณฑ์หัตถกรรมผักตบชวาเพื่อประเมินความพึงพอใจ อายุ 18 ปีขึ้นไป บุคคลทั่วไปที่ชื่นชอบ และสนใจผลิตภัณฑ์หัตถกรรมผักตบชวา โดยทั้งสามกลุ่มเป็นการขอความยินยอมด้วยวาจา

2.2 กลุ่มตัวอย่าง และขนาดตัวอย่าง

ขนาดตัวอย่างใช้ตารางสำเร็จรูปของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie & Morgan) ในการประมาณค่าสัดส่วนของประชากร ระดับความเชื่อมั่น 95% และกำหนดให้สัดส่วนของลักษณะที่สนใจในประชากร p = 0.5 สามารถคำนวณหาขนาดของกลุ่มตัวอย่างกับประชากรที่มีขนาดเล็กได้ตั้งแต่ 10 ขึ้นไป ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ขนาดของกลุ่มตัวอย่างของเครซี่และมอร์แกน

ขนาดประชากร	ขนาดตัวอย่าง	ขนาดประชากร	ขนาดตัวอย่าง	ขนาดประชากร	ขนาดตัวอย่าง	ขนาดประชากร	ขนาดตัวอย่าง	ขนาดประชากร	ขนาดตัวอย่าง
10	10	100	80	280	162	800	260	2,800	338
15	14	110	86	290	165	850	265	3,000	341
20	19	120	92	300	169	900	269	3,500	346
25	24	130	97	320	175	950	274	4,000	351
30	28	140	103	340	181	1,000	278	4,500	354
35	32	150	108	360	186	1,100	285	5,000	357
40	36	160	113	380	191	1,200	291	6,000	361
45	40	170	118	400	196	1,300	297	7,000	364
50	44	180	123	420	201	1,400	302	8,000	367
55	48	190	127	440	205	1,500	306	9,000	368
60	52	200	132	460	210	1,600	310	10,000	370
65	56	210	136	480	214	1,700	313	15,000	375
70	59	220	140	500	217	1,800	317	20,000	377
75	63	230	144	550	226	1,900	320	30,000	379
80	66	240	148	600	234	2,000	322	40,000	380
85	70	250	152	650	242	2,200	327	50,000	381
90	73	260	155	700	248	2,400	331	75,000	382
95	76	270	159	750	254	2,600	335	100,000	384

ที่มา: https://sites.google.com/site/bb24049/khnad-khxng-klum-tawxyang-thi-hemaa-sm

ซึ่งขนาดตัวอย่างของประชากรแต่ละกลุ่มอ้างอิงจากตารางของเครซี่และมอร์แกน มีจำนวนดังนี้

1. กลุ่มชุมชนหัตถกรรมผักตบชวา (ชวาวาด) ใช้ขนาดตัวอย่าง 10 คน คิดจากขนาดประชากรจำนวน 10 คน ได้แก่ ผู้สานผักตบชวา จำนวน 9 คน และผู้จัดการด้านการตลาด ติดต่อประสานงาน จำนวน 1 คน

2. กลุ่มประชากรผู้บริโภคที่สนใจการพัฒนาผลิตภัณฑ์หัตถกรรมผักตบชวา ขนาดตัวอย่าง 63 แบบสอบถาม คิดจากจำนวนประชากร 75 คน ต่อสัปดาห์

3. กลุ่มประชากรผู้ที่สนใจในผลิตภัณฑ์หัตถกรรมผักตบชวาเพื่อประเมินความพึงพอใจ ขนาดตัวอย่าง 63 แบบสอบถาม คิดจากจำนวนประชากร 75 คน ต่อสัปดาห์

3. เครื่องมือวิจัย

3.1 ถ่ายภาพ บันทึกภาพลายสานและผลงานต้นแบบ

3.2 แบบสัมภาษณ์ แบบกึ่งโครงสร้าง ศึกษาความต้องการรูปแบบการพัฒนาผลิตภัณฑ์หัตถกรรมผักตบชวา (ชวาวาด)

3.3 แบบสอบถาม ศึกษาการพัฒนาผลิตภัณฑ์หัตถกรรมผักตบชวา และประเมินความพึงพอใจ

4. ระเบียบวิธีวิจัย ขั้นตอน การเก็บรวบรวมข้อมูล

ขั้นตอนที่ 1

1. ศึกษาข้อมูลปฐมภูมิและเก็บรวบรวมข้อมูลภาคสนามจากกลุ่มผู้ประกอบการชุมชนหัตถกรรมผักตบชวา (กลุ่มชวาวาด) ต.สันป่าม่วง อ.เมือง จ.พะเยา

2. ศึกษาเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

3. ลงพื้นที่ศึกษาความเป็นมาของกลุ่ม

4. ศึกษาแนวคิดในการสร้างผลิตภัณฑ์ของชุมชน

ขั้นตอนที่ 2

ลงพื้นที่สอบถามความต้องการของกลุ่มผู้ผลิตหัตถกรรมผักตบชวา และความต้องการของผู้บริโภค เกี่ยวกับปัจจัยการออกแบบผลิตหัตถกรรมผักตบชวา (โคมไฟ) เพื่อเป็นการจัดเตรียมข้อมูลด้านความคิดเห็น ใช้เป็นแนวทางในการออกแบบผลิตหัตถกรรมผักตบชวา (โคมไฟ) ร่วมกับชุมชน ประเด็นการเก็บข้อมูล

1. ศึกษาลายสานที่เหมาะสมกับผลิตภัณฑ์ (โคมไฟ)

2. การออกแบบ ประเภท ของผลิตภัณฑ์ (โคมไฟ) และเทรนด์การออกแบบแสงไฟเพื่อการตกแต่ง

3. การพัฒนาผลิตภัณฑ์ (โคมไฟ)

4. การวิเคราะห์ข้อมูลและสังเคราะห์ข้อมูลจากการเก็บรวบรวมข้อมูลเบื้องต้น

ขั้นตอน 3

ออกแบบและพัฒนาผลิตภัณฑ์ (โคมไฟ) จากความต้องการของผู้ผลิตและผู้บริโภคโดยร่วมมือกับชุมชน

ขั้นตอน 4

สอบถามการพัฒนารูปแบบการพัฒนาผลิตภัณฑ์ (โคมไฟ) วิเคราะห์และสังเคราะห์ข้อมูลการพัฒนารูปแบบผลิตภัณฑ์หัตถกรรมผักตบชวา (โคมไฟ)

ขั้นตอนที่ 5

ผลิตภัณฑ์โคมไฟจากผักตบชวาร่วมกับชุมชน (ผลิตภัณฑ์โคมไฟต้นแบบ)

ขั้นตอนที่ 6

สอบถามความพึงพอใจผลิตภัณฑ์ต้นแบบ วิเคราะห์และสังเคราะห์ข้อมูลความพึงพอใจ (ผลิตภัณฑ์โคมไฟต้นแบบ)

ขั้นตอนที่ 7

สรุปผลการวิจัย และจัดทำรายงานผลการวิจัย

5. การวิเคราะห์ข้อมูลและสรุปผล

วิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติเชิงพรรณนา จากแบบสัมภาษณ์ และส่วนข้อมูลทั่วไปจากแบบสอบถาม

วิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ จากแบบสอบถามการพัฒนาผลิตภัณฑ์ และความพึงพอใจ โดยทำการวิเคราะห์จากโปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ เพื่อหาค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

การเสนอแนะแนวทางการออกแบบ สรุปข้อมูลจากการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ จากแบบสอบถาม และผลิตเป็นผลงานต้นแบบ

ผลการวิจัย

จากการวิจัยการพัฒนารูปแบบผลิตภัณฑ์หัตถกรรมผักตบชวา ตำบลสันป่าม่วง อำเภอเมือง จังหวัดพะเยา ได้ผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ คือ

1. ความต้องการของผู้บริโภคในการพัฒนารูปแบบผลิตภัณฑ์ พบว่า มีความต้องการพัฒนารูปแบบโคมไฟแบบห้อยรูปแบบปลาชะโดในระดับมากที่สุดและต้องการรูปแบบปลาตะเพียนในระดับมาก

2. เพื่อออกแบบและแนวทางการพัฒนาผลิตภัณฑ์หัตถกรรมผักตบชวา พบว่า กลุ่มผู้บริโภคส่วนมากเคยใช้โคมไฟแบบห้อยและต้องการผลิตภัณฑ์โคมไฟแบบห้อยแบบปลาชะโดที่มีลวดลายการสานลายดอกแก้ว ผู้บริโภคส่วนมากจะนำโคมไปใช้ในร้านอาหาร ร้านกาแฟและบ้านพักอาศัย สีของผลิตภัณฑ์ผักตบชวาต้องการสีที่ได้จากธรรมชาติ แสงเหลืองนวลและมีความแข็งแรงสวยงาม

3. เพื่อส่งเสริมการใช้วัสดุจากธรรมชาติตอบสนองกระแสสังคมและสิ่งแวดล้อม พบว่า ผู้บริโภคมีความพึงพอใจกับการใช้วัสดุผักตบชวาที่เป็นวัสดุและสีที่มาจากธรรมชาติ รักษ์สิ่งแวดล้อม

โดยมีรายละเอียดดังนี้

1. จากการสัมภาษณ์

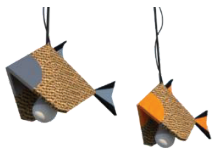
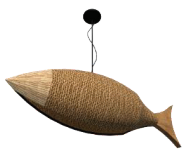
จากการสัมภาษณ์กลุ่มผู้สานผักตบชวาเพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเกี่ยวกับการผลิตสินค้าตกแต่งบ้านเพื่อจำหน่าย พบว่าทางกลุ่มผู้สานผักตบชวา (กลุ่มชวาวาด) เคยสานโคมไฟตั้งโต๊ะและโคมไฟระย้าหรือโคมไฟห้อยฝ้าเพดานเนื่องจากไม่ได้ทำมาหลายปีแล้วจึงทำให้รูปแบบผลิตภัณฑ์ไม่เป็นไปตามความต้องการของผู้ใช้งานจึงไม่ได้ผลิต และในปัจจุบันนี้มีผู้ประกอบการร้านอาหารและลูกค้าที่หาของตกแต่งบ้านมีความต้องการให้ผลิตโคมไฟแขวนฝ้าเพดานมากขึ้น และกลุ่มสานผักตบชวา (กลุ่มชวาวาด) ประกอบกับทางกลุ่มชวาวาดมีความต้องการที่จะพัฒนารูปแบบผลิตภัณฑ์โคมไฟในรูปแบบแขวนฝ้าเพดาน จากการสัมภาษณ์กลุ่มสานผักตบชวาทราบว่าลายที่เหมาะกับการทำโคมไฟจะต้องเป็นลายที่สามารถให้แสงไฟลอดผ่านได้ อีกทั้งยังต้องมีลวดลายสวยงาม เช่น ลายดอกแก้ว ลายเม็ดมะยม ลายมัดขาแมงมุม ลายตาแสง

2. จากแบบสอบถามความต้องการการพัฒนารูปแบบการพัฒนาผลิตภัณฑ์ (โคมไฟ) สอบถามผู้บริโภคที่สนใจการพัฒนาผลิตภัณฑ์หัตถกรรมผักตบชวา

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป ผู้ตอบแบบสอบถาม (n=63) เป็นเพศ ชายร้อยละ 38.1 เพศหญิงร้อยละ 61.9 ส่วนใหญ่มีช่วงอายุ 46-60 รองลงมาช่วงอายุ 31-45 ปี อาชีพ ข้าราชการ รัฐวิสาหกิจ รองลงมา เป็นพนักงานบริษัทเอกชน

ส่วนที่ 2 ความต้องการการพัฒนารูปแบบการพัฒนาผลิตภัณฑ์โคมไฟจากผักตบชวา ดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 ต้องการโคมไฟจากผักตบชวารูปแบบ

แบบที่	ต้องการรูปแบบโคมไฟห้อย	ระดับความต้องการ		
		$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1	เรือพาย 	3.95	0.705	มาก
2	ฝักบัว 	4.33	0.648	มาก
3	ปลานิล 	3.51	0.759	มาก
4	ปลาตะเพียน 	4.44	0.667	มาก
5	ปลาชะโด 	4.63	0.576	มากที่สุด
	ค่าเฉลี่ยรวม	**4.17**	**0.283**	**มาก**

จากตารางที่ 3 ผลการวิจัยความต้องการของผู้ที่เอื้อประโยชน์ต่อกลุ่มสานผักตบชวาจากกลุ่มตัวอย่าง 63 คน โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ =4.17, S.D.=0.28) และมีความต้องการโคมไฟจากผักตบชวาแบบที่ 5 ปลาชะโด อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}$=4.63, S.D.=0.57) ซึ่งผู้วิจัยจะนำไปใช้เป็นรูปแบบการพัฒนาในการผลิตโคมไฟต้นแบบ

ตารางที่ 4 ลวดลายการสานที่เหมาะสมและสวยงามในการสานเป็นโคมไฟ

ลายที่	ชื่อลวดลายการสานผักตบชวา	ระดับความต้องการ		
		$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1	ลายตาแสง	3.03	0.64	ปานกลาง
2	ลายเม็ดมะยม	3.35	0.57	ปานกลาง
3	ลายดอกแก้ว	4.21	0.69	มาก
4	ลายดอกแก้ว (เส้นแบน)	3.95	0.63	มาก
5	ลายมัดขาแมงมุม	3.16	0.36	ปานกลาง
ค่าเฉลี่ยรวม		**3.53**	**0.33**	**มาก**

จากตารางที่ 4 ผลการวิจัย พบว่าลวดลายการสานที่เหมาะสมและสวยงามในการสานเป็นโคมไฟโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$=3.53, S.D.=0.33) ต้องการลายที่ 3 ลายสานผักตบชวาลายดอกแก้วอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$=4.21, S.D.=0.69) ซึ่งผู้วิจัยจะนำไปใช้เป็นลายในการผลิตโคมไฟต้นแบบ

ผลการวิจัย ความต้องการการพัฒนารูปแบบการพัฒนาผลิตภัณฑ์ (โคมไฟ)

กลุ่มตัวอย่างเคยใช้โคมไฟระย้า (โคมไฟห้อย) ร้อยละ 60.3 ไม่เคยใช้ ร้อยละ 39.7

สถานที่ที่คิดว่าจะนำโคมไฟระย้าหรือโคมไฟห้อยไปใช้ ร้านอาหาร/ร้านกาแฟ ร้อยละ 54 และบ้านพักอาศัย ร้อยละ 46

ตารางที่ 5 ความต้องการให้ผลิต สี ลักษณะ และแสง ของโคมไฟระย้าจากผักตบชวา (n=63)

ความต้องการให้ผลิตโคมไฟระย้าจากผักตบชวา	ความถี่	ร้อยละ
ระดับความต้องการให้ผลิตโคมไฟระย้าจากผักตบชวา		
มากที่สุด	37	58.7
มาก	26	41.3
ปานกลาง	0	0
น้อย	0	0
น้อยสุด	0	0

ตารางที่ 5 ความต้องการให้ผลิต สี ลักษณะ และแสง ของโคมไฟระย้าจากผักตบชวา (n=63) (ต่อ)

ความต้องการให้ผลิตโคมไฟระย้าจากผักตบชวา	ความถี่	ร้อยละ
ความต้องการสีของโคมไฟผักตบชวา		
สีจากธรรมชาติ	52	82.5
สีหมักโคลน	11	17.5
อื่นๆ	0	0
ความต้องการลักษณะของโคมไฟผักตบชวา		
แข็งแรง	2	3.2
สวยงาม	3	4.8
ส่องสว่าง	6	9.5
อื่นๆ แข็งแรง, สวยงาม, ส่องสว่าง	52	82.5
ความต้องการแสงของโคมไฟผักตบชวา		
แสงขาวสว่าง	5	7.9
แสงเหลืองนวล	58	92.1
อื่นๆ		

จากตารางที่ 5 ผลการวิจัย พบว่า มีความต้องการให้ผลิตโคมไฟระย้าจากผักตบชวาในระดับความต้องการมากที่สุด ร้อยละ 58.7 และระดับมาก ร้อยละ 41.3 ต้องการสีของโคมไฟจากสีที่ได้จากธรรมชาติ ร้อยละ 82.5 ต้องการลักษณะของโคมไฟที่มีความแข็งแรง สวยงาม ส่องสว่าง ร้อยละ 82.5 และต้องการแสงของโคมไฟเป็นสีเหลืองนวล ร้อยละ 92.1

5.3 การออกแบบพัฒนารูปแบบผลิตภัณฑ์หัตถกรรมผักตบชวา (กลุ่มชวาวาด) และการผลิต

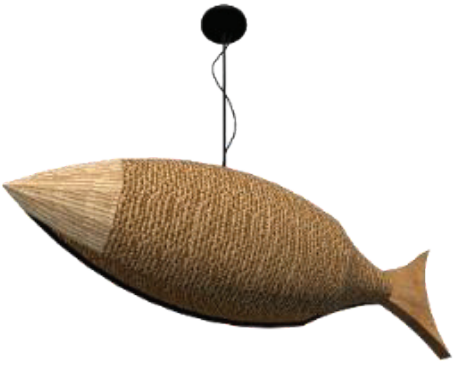
การออกแบบโคมไฟจากผักตบชวาผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิด โดยกำหนดธีมหลักของชุดโคมไฟจากแนวคิดคำขวัญจังหวัดพะเยา “กว๊านพะเยา แหล่งชีวิต” เพื่อใช้เป็นรูปแบบในการสอบถามความต้องการรูปแบบโคมไฟห้อย ทั้ง 5 รูปแบบ ได้แก่ แบบที่ 1 เรือพาย แบบที่ 2 ฝักบัว แบบที่ 3 ปลานิล แบบที่ 4 ปลาตะเพียน และแบบที่ 5 ปลาชะโด และเมื่อได้ผลสรุปการออกแบบโคมไฟจากผักตบชวา (ตารางที่ 3) จากแบบสอบถามความต้องการที่เอื้อประโยชน์ต่อกลุ่มสานผักตบชวาต้องการให้ผลิตในรูปแบบที่ 5 ปลาชะโด ผู้วิจัยจึงร่วมมือกับกลุ่มสานผักตบชวา (ชวาวาด) โดยมีขั้นตอนการผลิตดังนี้

5.3.1 ขั้นตอนการออกแบบ

การออกแบบโคมไฟจากผักตบชวา ผู้วิจัยได้นำผลการวิจัย ความต้องการการพัฒนารูปแบบการพัฒนาผลิตภัณฑ์ (โคมไฟ) ประกอบกับนำข้อมูลแบบร่างเสนอกลุ่มสานผักตบชวา (ชวาวาด) ในรูปแบบที่ 5 ปลาชะโด ภายใต้ชื่อผลงาน “แหวกว่ายสุขสันต์” โดยนำมาร่วมมือกับกลุ่มสานผักตบชวา (ชวาวาด) ร่วมกันหาวิธีการสานผักตบชวาและแบบที่เหมาะสมเพื่อออกแบบปรับรูปทรง ลักษณะ ให้มีความเหมะสม และกำหนดวิธีการสานลาย ให้ได้ขนาดที่เหมาะสม และได้ลายตามที่ต้องการ เพื่อผลิตโคมไฟจากผักตบชวาในขั้นตอนต่อไป

รูปที่ 2 ภาพการร่วมมือออกแบบพัฒนาโคมไฟ

รูปที่ 3 แบบร่างภาพจำลองสามมิติโคมไฟ

5.3.2 ขั้นตอนการผลิต

เมื่อได้ข้อสรุปรูปแบบ วิธีการสาน และจัดเตรียมวัสดุที่ใช้เรียบร้อยแล้วจึงเริ่มการผลิตด้วยการทำแม่แบบโครงสร้างโดยแกะโฟมให้ได้รูปร่างและขนาดตามที่ต้องการ จากนั้นตัดแยกโฟมเป็น 4 ส่วน และพันรอบด้วยเทปเพื่อกันโฟมแตก ส่วนการแยกชิ้นโฟม เพื่อให้ง่ายในขั้นตอนการถอดโฟมออกหลังจากที่สานหุ้มด้วยผักตบชวาแล้วเสร็จ

รูปที่ 4 โครงสร้างแม่แบบก่อนการสานผักตบชวา และการขึ้นรูปโคมไฟโดยสานผักตบชวา

5.3.3 ผลงานต้นแบบโคมไฟจากผักตบชวา (โคมไฟห้อย)

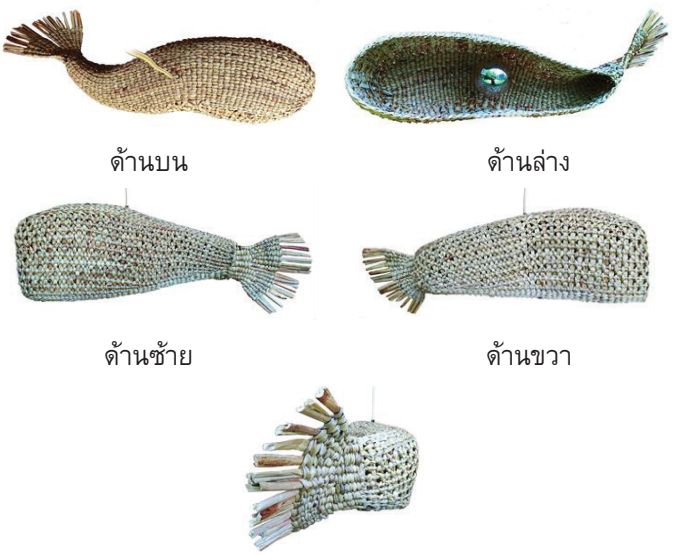
การผลิตต้นแบบโคมไฟจากผักตบชวา (โคมไฟห้อย) ใช้แนวคิดมาจากความอุดมสมบูรณ์ของ “กว๊านพะเยาแหล่งชีวิต” ที่เป็นบึงน้ำจืดขนาดใหญ่ เป็นแหล่งประมงน้ำจืดที่สำคัญ มีพันปลาน้ำจืดกว่า 48 ชนิด เป็นแหล่งน้ำที่หล่อเลี้ยงชาวพะเยา โอบล้อมด้วยขุนเขา มีวัดวาอาราม และชุมชนมากมายโดยรอบ (ที่มา: museumthailand 2566)

โคมไฟปลาชะโด ภายใต้ชื่อผลงาน “แหวกว่ายสุขสันต์” เป็นตัวแทนของปลาในกว๊านแสดงให้เห็นถึงแหล่งน้ำที่อุดมสมบูรณ์ ความสุข ความสดชื่น ความเจริญเติบโต ที่ทุกชีวิตได้อยู่อาศัยและถูกหล่อเลี้ยงด้วยน้ำจืดในกว๊านพะเยา ไม่เพียงแต่สัตว์น้ำที่อยู่ในแหล่งน้ำเท่านั้นแต่ยังสะท้อนถึงความอุดมสมบูรณ์ของการใช้น้ำในการอุปโภค และการเกษตร ดังคำกล่าวที่ว่า “ในน้ำมีปลาในนามีข้าว” และบริเวณรอบกว๊านพะเยายังเป็นสถานที่พักผ่อนหย่อนใจของคนในชุมชนและนักท่องเที่ยวที่มาเยี่ยมชมความงาม

ปลาชะโด เป็นปลาน้ำจืดขนาดใหญ่รูปร่างลำตัวค่อนข้างกลมยาว โดยมีขนาดโตเต็มที่ได้ถึง 1 เมตร หรือ 1.5 เมตร น้ำหนักถึง 20 กิโลกรัม พื้นลำตัวสีน้ำตาลอมเขียว มีลายประสีดำกระจายทั่วตัว (ที่มา: วิกิพีเดีย สารานุกรมเสรี 2566) และเป็นหนึ่งในชนิดพันธ์ปลาที่พบได้ในกว๊านพะเยาในปัจจุบัน (ที่มา: ศูนย์วิจัยและพัฒนาประมงน้ำจืดพะเยา 2566)

รูปที่ 5 ปลาชะโด
ที่มา: https://www.facebook.com/NaturePlayandLearnClub/

รูปที่ 6 ผลงานโคมไฟต้นแบบ

รูปที่ 7 ทัศนียภาพขณะเปิดไฟผลงานโคมไฟต้นแบบ

5.4 จากแบบสอบถามความพึงพอใจต่อการพัฒนารูปแบบการพัฒนาผลิตภัณฑ์โคมไฟ

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป ผู้ตอบแบบสอบถาม (n=63) เป็นเพศ ชายร้อยละ 19.05 เพศหญิง ร้อยละ 80.95 ส่วนใหญ่มีช่วงอายุ 31-45 ปี รองลงมาช่วงอายุ 31-45 ปี อาชีพ ข้าราชการ รัฐวิสาหกิจ รองลงมาพนักงานบริษัทเอกชน

ส่วนที่ 2 ความพึงพอใจต่อการพัฒนารูปแบบการพัฒนาผลิตภัณฑ์หัตถกรรมโคมไฟจากผักตบชวา

ตารางที่ 6 ความพึงพอใจต่อการพัฒนารูปแบบผลิตภัณฑ์หัตถกรรมโคมไฟจากผักตบชวาผักตบชวา (N =63)

ลำดับ	การพัฒนารูปแบบผลิตภัณฑ์หัตถกรรมผักตบชวา (โคมไฟห้อย)	ระดับความพึงพอใจ		
		$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1	ความพึงพอใจโคมไฟผักตบชวาที่ใช้วัสดุและสีจากธรรมชาติ รักษ์สิ่งแวดล้อม	4.16	.410	มาก
2	ความพึงพอใจกับการใช้สอยโคมไฟผักตบชวา	4.30	.528	มาก
3	ความพึงพอใจกับความสวยงามของโคมไฟผักตบชวา	3.84	.627	มาก
4	ความพึงพอใจกับการให้แสงสว่างของโคมไฟผักตบชวา	3.94	.564	มาก
5	ความพึงพอใจกับการใช้งานของโคมไฟผักตบชวา	4.17	.423	มาก
	ค่าเฉลี่ยรวม	**4.08**	**0.332**	**มาก**

จากตารางที่ 6 ผลการวิจัย พบว่า ความความพึงพอใจโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$=4.08, S.D.=.332) มีความพึงพอใจโคมไฟผักตบชวา วัสดุและสีจากธรรมชาติ รักษ์สิ่งแวดล้อม การใช้สอย ความสวยงาม การให้แสงสว่าง และการใช้งานอยู่ในระดับมาก

ตารางที่ 7 ความคิดเห็นกับราคาผลิตภัณฑ์หัตถกรรมผักตบชวา (โคมไฟห้อย) จำนวนร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามเพศและความถี่ในการตอบคำถามความคิดเห็นผลิตภัณฑ์หัตถกรรมผักตบชวา (โคมไฟห้อย) ราคาเท่าไหร่ (N =63)

ลำดับ	คำถามราคาผลิตภัณฑ์หัตถกรรมผักตบชวา	ราคาผลิตภัณฑ์ (โคมไฟห้อย)					รวม
		3,000 บาท	2,500 บาท	2,000 บาท	1,500 บาท	อื่นๆ โปรดระบุจำนวนเงิน	
1	ชาย	3	8	1	0	-	12
2	หญิง	4	42	5	0	-	51
	รวม	7	50	6	0	-	63
	ร้อยละ	11.11	79.36	9.52	0	-	100

X^2 = 2.897 Sig = .235

จากตารางที่ 7 สรุปได้ว่าจากกลุ่มตัวอย่าง 63 คน เพศชายและหญิงคิดว่าราคาผลิตภัณฑ์หัตถกรรมผักตบชวา (โคมไฟห้อย) ราคา 2,500 บาท มากที่สุดจำนวน 50 คน ร้อยละ 79.36 รองลงมา คิดว่าราคา 3,000 บาท จำนวน 7 คน ร้อยละ 11.11 และราคา 2,000 บาท จำนวน 6 คน ร้อยละ 9.52

ตารางที่ 8 ความพึงพอใจพึงพอใจในการ ซื้อ-ขาย ผลิตภัณฑ์หัตถกรรมผักตบชวา (โคมไฟห้อย) จำนวน ร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามเพศและความถี่ในการตอบคำถามความคิดเห็นความพึงพอใจในการ ซื้อ-ขาย ผลิตภัณฑ์หัตถกรรมผักตบชวา (โคมไฟห้อย) (N =63)

ลำดับ	เพศ	ราคาผลิตภัณฑ์ (โคมไฟห้อย)					
		3,000 บาท	2,500 บาท	2,000 บาท	1,500 บาท	อื่น ๆ โปรดระบุจำนวนเงิน	รวม
1	ชาย	3	8	1	0	-	12
2	หญิง	4	38	9	0	-	51
	รวม	7	46	10	0	-	63
	ร้อยละ	**11.11**	**73**	**15.87**	**0**	**-**	**63**

$X^2 = 3.186$, Sig = 0.203

จากตารางที่ 8 สรุปได้ว่าจากกลุ่มตัวอย่าง 63 คน เพศชายและหญิงมีความพึงพอใจในการซื้อ-ขาย ผลิตภัณฑ์หัตถกรรมผักตบชวา (โคมไฟห้อย) ราคา 2,500 บาท มากที่สุดจำนวน 46 คน ร้อยละ 76 รองลงมา ราคา 2,000 บาท จำนวน 10 คน ร้อยละ 15.87 และ ราคา 3,000 บาท จำนวน 7 คน ร้อยละ 11.11

การอภิปรายผล สรุป และข้อเสนอแนะ

อภิปรายผล

สินค้าตกแต่งบ้านเป็นสินค้าที่สามารถผลิตได้ในอุตสาหกรรมขนาดเล็กสามารถนำแนวทางการออกแบบที่คำนึงถึงสิ่งแวดล้อมและนำวัสดุจากธรรมชาติมาใช้ผสมผสานกับงานฝีมือเพื่อสร้างความเป็นอัตลักษณ์ของผลิตภัณฑ์ โคมไฟเป็นสินค้าตกแต่งบ้านที่ช่วยให้บรรยากาศภายในบ้านมีความสวยงามเพิ่มมากขึ้น ตลาดของโคมไฟมีแนวโน้มทางการตลาดที่สามารถไปได้เรื่อย ๆ เนื่องจากการเติบโตของที่อยู่อาศัยที่มีเพิ่มมากขึ้น (สิรินทร์ญา นิ่มนวล, 2557) สอดคล้องกับ การพัฒนารูปแบบผลิตภัณฑ์หัตถกรรมผักตบชวา ตำบลสันป่าม่วง อำเภอเมือง จังหวัดพะเยาการวิจัยครั้งนี้ได้พัฒนาต้นแบบโคมไฟ โดยการศึกษาความต้องการของผู้บริโภคเพื่อเน้นพัฒนารูปแบบผลิตภัณฑ์ (โคมไฟห้อย) ร่วมกับกลุ่มชาวาวาด ประกอบกับการนำความต้องการของผู้บริโภคที่ได้จากการศึกษาวิจัยมาออกแบบผลิตภัณฑ์ที่ผลิตจากการสานผักตบชวาเป็นการเพิ่มมูลค่าของสินค้า ซึ่งมีความพึงพอใจราคาซื้อขายอยู่ที่ 2,500 บาทต่อชิ้น จากการวิจัยพบว่าผู้ผลิตได้กำไรชิ้นละ 1,250 บาท นอกจากนี้ยังเป็นการส่งเสริมการใช้วัสดุจากธรรมชาติ โดยใช้องค์ความรู้และนวัตกรรม และวิถีของชุมชน ซึ่งทำให้การพัฒนาประเทศให้มีความสอดคล้อง

กับกระแสการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศพัฒนาแล้ว (เสาวรภย์ กุสุมา ณ อยุยา, 2553) ซึ่งเป็นผลงานหัตถกรรมที่เกิดขึ้นจากฝีมือมนุษย์ โดยการเปลี่ยนแปลงรูปทรงของธรรมชาติให้อยู่ในสภาพแวดล้อมที่เหมาะสม คำนึงถึงความต้องการด้านการใช้งานที่สะดวกสบาย ทางด้านจิตใจมีการตอบสนองด้วยผลิตภัณฑ์ที่เป็นรูปแบบใหม่ ตอบสนองความต้องการของมนุษย์อย่างไม่จำกัด ต้องการสิ่งใหม่ๆ อยู่เสมอ สอดคล้องกับผลการวิจัยในส่วนความพึงพอใจผลิตภัณฑ์ (โคมไฟห้อย) ที่มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก ทั้งในด้านของรูปแบบโคมไฟ วัสดุ สี รักษ์ธรรมชาติ การใช้งาน ความสวยงาม แสงสว่าง และการใช้สอย สอดคล้องกับการศึกษาความต้องการจากผู้บริโภคผลิตภัณฑ์แนวทางในการเลือกซื้อผลิตภัณฑ์เครื่องจักสานผักตบชวา เน้นที่รูปแบบและรูปทรงผลิตภัณฑ์ ร้อยละ 54.3 ชื่นชอบผลิตภัณฑ์เครื่องจักสานผักตบชวาชนิดย้อมสี/เคลือบเงา ร้อยละ 66.9 (PRAPASRI PHOTHONG, 2009) ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยที่มีความพึงพอใจรูปแบบโคมไฟในระดับมาก และต้องการสีจากธรรมชาติ ซึ่งการเคลือบเงาเป็นการเคลือบเงาแบบใสเพื่อป้องกันเชื้อราเท่านั้น สีของผลิตภัณฑ์ที่ได้จะยังคงเป็นสีตามธรรมชาติดังเดิม

การสร้างผลิตภัณฑ์ที่ตอบโจทย์ตามกระแสสังคมที่หันมาใส่ใจสิ่งแวดล้อม จากกระแสการรณรงค์รักษ์โลก โดยตัวผลิตภัณฑ์ส่วนใหญ่เป็นวัสดุจากธรรมชาติ โดยใช้หลอดไฟ LED เพื่อประหยัดพลังงานไฟฟ้า และสอดคล้องกับการช่วยส่งเสริมการกำจัดผักตบชวาออกจากผิวน้ำ ในฐานะที่เป็นวัชพืชซึ่งสามารถแพร่พันธุ์ได้อย่างรวดเร็ว โดยใช้ก้านผักตบชวามาจักสานถักทอเป็นผลิตภัณฑ์เพื่อสร้างอาชีพและรายได้ (ศิรประภา โคบายาชิ, 2555) ให้แก่ชุมชน ประกอบกับขนาดของโคมไฟที่มีขนาดเล็กที่ผู้ซื้อสามารถนำสินค้ากลับได้เอง เป็นการการสูญเสียพลังงานจากการขนส่ง (สิรินทร์ญา นิ่มนวล, 2557)

โดยรูปแบบของโคมไฟต้นแบบได้ใช้ลายดอกแก้ว ซึ่งเป็นลายรูปแบบที่ 3 จากแบบสอบถาม ลายดอกแก้วเป็นลายที่มองเห็นตัวลายได้ชัดเจน มีช่องว่างให้แสงทะลุผ่าน และมีส่วนที่เป็นเส้นทึบแสง ทำให้ได้มิติของแสงเงาที่สวยงามในขณะที่เปิดไฟ และในขณะที่ปิดไฟโคมไฟก็ยังสวยงามมีรูปทรงโดดเด่น เป็นรูปทรงของปลาชะโดตัวใหญ่ที่แสดงถึงความอุดมสมบูรณ์ของกว๊านพะเยา มีตัวกลมยาวเห็นหางชัดเจน โดยกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เคยใช้โคมไฟห้อย และต้องการนำโคมไฟไปใช้ตกแต่งร้านอาหาร ร้านกาแฟ มากที่สุด มีความต้องการให้ผลิตโคมไฟห้อยจากผักตบชวา อยู่ในระดับมากที่สุด ต้องการสีจากธรรมชาติ มีลักษณะแข็งแรง สวยงาม ส่องสว่าง และต้องการแสงไฟสีเหลืองนวล สอดคล้องกับกระแสการออกแบบแสงไฟเพื่อการตกแต่ง เนื่องจากสีเหลืองนวลให้ความรู้สึกอ่อนโยนของแสงสว่างที่เป็นมิตร เกิดสภาพแวดล้อมที่สัมผัสได้ถึงความผ่อนคลาย ไม่เจิดจ้าเกินไป

ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้นอกจากจะได้ชิ้นงานต้นแบบในการนำไปผลิตและจำหน่ายสร้างรายได้แล้ว ยังสามารถเป็นแนวทางในการต่อยอดพัฒนารูปแบบผลิตภัณฑ์หัตถกรรมผักตบชวาให้ตรงต่อความต้องการผู้ใช้งานมีความหลากหลายมากขึ้น สร้างอาชีพและรายได้ให้กับชุมชนได้ต่อไป

สรุปผล

ผลการวิจัยสอดคล้องตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย คือได้ศึกษาความต้องการของผู้บริโภคในการพัฒนารูปแบบผลิตภัณฑ์ เพื่อออกแบบพัฒนา และใช้เป็นแนวทางในการพัฒนารูปแบบหัตถกรรมผักตบชวา ตำบลสันป่าม่วง อำเภอ

เมือง จังหวัดพะเยา และเพื่อส่งเสริมการใช้วัสดุจากธรรมชาติ ตอบสนองตามกระแสสังคมที่หันมาใส่ใจสิ่งแวดล้อม โดยการเพิ่มทางเลือกที่เป็นรูปแบบใหม่ให้แก่ผู้บริโภค

ข้อเสนอแนะ

1. การต่อยอดโคมไฟโดยทำชุดโคมไฟระย้าเพื่อเพิ่มรูปแบบและการใช้งานที่หลากหลายมากขึ้น

2. การนำวัสดุผักตบชวาไปประยุกต์ใช้กับของตกแต่งบ้านประเภทอื่นๆเพื่อเพิ่มทางเลือกแก่ผู้บริโภคและสร้างรายได้ให้กับกลุ่มหรือชุมชนได้

3. การผสมวัสดุผักตบชวาเข้ากับวัสดุจากธรรมชาติอื่นๆ ที่หลากหลายจะสร้างความแปลกใหม่ให้กับผลิตภัณฑ์ได้ อีกทั้งยังช่วยส่งเสริมการรักษ์โลกและสิ่งแวดล้อม

กิตติกรรมประกาศ

ขอขอบคุณกลุ่มสานผักตบชวา (ชวาวาด) ต.สันป่าม่วง อ.เมือง จ.พะเยา

ขอบคุณทุนสนันสนุนการวิจัยงบประมาณรายได้คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์และศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยพะเยา ปีงบประมาณ 2565

ขอบคุณคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์มหาวิทยาลัยพะเยา มติรับรองโครงการวิจัย เลขที่โครงการ UP-HEC 2.1/071/65

เอกสารอ้างอิง

ฐปนัท แก้วปาน และ ชิตชัย ควรเดชะคุปต์. (2561). ผลิตภัณฑ์เครื่องเขินตกแต่งบ้านประเภทให้แสงสว่าง. *วารสารวิจิตรศิลป์ ปีที่ 9* ฉบับที่ 2 กรกฎาคม - ธันวาคม.

ปิยฉัตร พรหมบุรี. (2537). *โคมไฟตั้งโต๊ะ เครื่องจักรสาน*. (วิทยานิพนธ์ศิลปบัณฑิต สาขาวิชาเครื่องเคลือบดินเผา คณะมัณฑนศิลป์, มหาวิทยาลัยศิลปากร).

มิวเซียมไทยแลนด์. *กว๊านพะเยา สายน้ำแห่งชีวิต*. เข้าถึงได้จาก: https://www.museumthailand.com/th/1725/storytelling

วรรณี สหสมโชค. (2549). *การออกแบบเฟอร์นิเจอร์*. กรุงเทพฯ: สมาคมส่งเสริม เทคโนโลยี (ไทย-ญี่ปุ่น).

วิกิพีเดีย สารานุกรมเสรี. *ปลาซะโด*. เข้าถึงได้จาก: https://th.wikipedia.org/wiki/%E0%B8%9B%E0%B8%A5%E0%B8%B2%E0%B8%8A%E0%B8%B0%E0%B9%82%E0%B8%94

วิบูลย์ ลี้สุวรรณ. (2522). *5 นาทีกับศิลปะไทย*. กรุงเทพฯ: ปาณยา.

สารานุกรม กว๊านพะเยา. *ปลาในกว๊านพะเยา*. เข้าถึงได้จาก: http://www.phayaolake.ict.up.ac.th/content/27

สิรินทร์ญา นิ่มนวล. (2559). *โครงการออกแบบโคมไฟสำหรับธุรกิจขนาดเล็ก เพื่อการขนส่ง*. (วิทยานิพนธ์ศิลปมหาบัณฑิต สาขาวิชาออกแบบผลิตภัณฑ์ บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยศิลปากร).

สำนักงานพัฒนาเศรฐกิจและสังคมแห่งชาติ (2552). *เศรษฐกิจสร้างสรรค์ The Creative Economy.* กรุงเทพฯ: ศูนย์สร้างสรรค์งานออกแบบ.

อันติกา. (2560). คนพะเยา เติมไอเดียผักตบชวา ทำเฟอร์นิเจอร์ - เสื้อ สร้างแบรนด์ “ชวาวาด” ดันเป็นสินค้าส่งออก, *มติชน เส้นทางเศรษฐีออนไลน์*. เข้าถึงได้จาก: https://www.sentangsedtee.com/career-channel/article_24805.

อุดมศักดิ์ สาริบุตร. (2550). *การออกแบบเฟอร์นิเจอร์*. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.

อำไพ แสงจันทร์ไทย และ พจน์ธรรม ณรงค์วิทย์. (2561). เทคนิคการสร้างต้นแบบเฟอร์นิเจอร์จากผักตบชวา. ใน *การประชุมวิชาการระดับชาติ ครั้งที่ 2*. (หน้า. 873). สถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร.

PHOTHONG, P. (2009). *Study and Development Wicker Ware Product With a Java Weed*. (The Faculty of Fine And Applied Arts, Rajamangala University of Technology Thunyaburi).